

Piena lopkopības nozares apskats par 2018. gadu

Lauksaimniekus 2018. gads nelutināja, jo vasaras sausums ietekmēja ne tikai graudaugu ražas, bet arī zālājus. Daudzās saimniecībās netika sagatavots nepieciešamais rupjās lopbarības daudzums. Tas atsaucās arī uz realizētā piena apjomu, kas salīdzinājumā ar 2017. gadu samazinājās par 4,1%. Toties pēdējos gados stabili palielinās bioloģiskā pārstrādātā piena daudzums, un 2018. gadā tas sastādīja 4,5% no visa realizētā piena apjoma.

Ja analizējam stāvokli Latvijā 2018. gadā, varam redzēt, ka mūsu saražotais piens vidēji kļūst liesāks. Ja salīdzinām vidējo izslaukumu pārraudzības rādītājos, tad tas ir palielinājies par 60 kg uz govi, bet, koriģējot izslaukumu pēc piena sausnas, redzam, ka izslaukums vidēji uz katru govi ir samazinājies par 75 kg (SCM). Tas ir tāpēc, ka pienā samazinājies gan tauku, gan olbaltumvielu daudzums (skat.1. tabulu).

Lai varētu savstarpēji objektīvi salīdzināt ganāmpulku ražību, tas ir jāpārreķina uz enerģētiski koriģēto pienu (EKP). Tā kā, ražojot piena produktus, arvien lielāks uzsvars tiek likts uz piena kopējo sausnu, pasaulē tiek lietots tāds rādītājs kā pēc sausnas koriģēts piens (SCM). Arī mēs, analizējot govju ražību, šogad par pamatu ņemām pēc sausnas koriģēto pienu SCM. Tas ir, $\text{piens} = \text{izslaukums} * ((\text{tauki \%} + \text{tīrproteīns \%}) / 7,3)$, kur $\text{tīrproteīns} = \text{kopproteīns \%} - 0,19\%$ (urīnviela jeb karbamīds). Salīdzinājumam EKP jeb ECM piens = $\text{izslaukums} * ((0,383 * \text{tauki} + 0,242 * \text{olbaltumvielas \%} + 0,7832) / 3,1183)$.

1. tabula. Vidējie pārraudzības rādītāji Latvijā

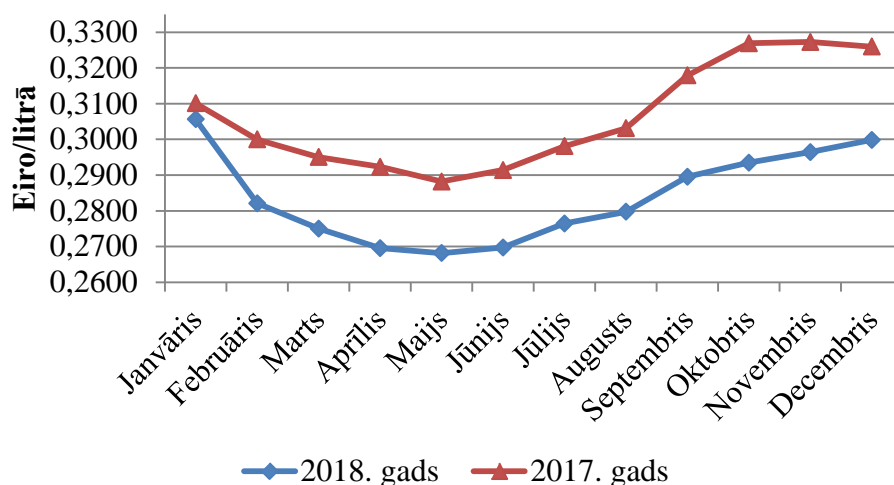
Pārraudzības gads	Ganāmpulku skaits	Vid. govju skaits ganāmpulkā	Izslaukums, kg	Tauku %	Olbaltumvielu %	SCM, kg
2017./2018.	4290	28,2	7580	4,07	3,32	7476
2016./2017.	4526	27,4	7520	4,15	3,37	7551

Tendence, kas ir nemainīga – samazinās ganāmpulku skaits, palielinās vidējais govju skaits ganāmpulkos. Gada laikā pārraudzībā esošo ganāmpulku skaits samazinājās par 236 un govju skaits samazinājās par 4678 govīm jeb 12,8 govīm katru dienu.

Piena ražošana nav viegla nozare, bet, ja katru otro dienu zaudējam vienu ganāmpulku, tad ir jāaizdomājas par šīs nozares dzīvotspēju nākotnē.

Piena cenas praktiski visu gadu turējās zem 30 eiro centiem litrā, tikai pēdējā ceturksnī sāka palielināties un pašā gada izskaņā sasniedza 30 centu atzīmi (skat. 1. attēlu).

1. attēls. Vidējā piena iepirkuma cena Latvijā 2017. un 2018. gadā pa mēnešiem, eiro/litrā, bez PVN

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, 2019

SILVIJA DREIJERE,
LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja